

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKSCIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Liaudies teismo tarėjai

Ryšium su tuo, kad mūsų respublikos liaudies teismų tarėjų įgaliojimai šių metų birželio mėnesį baigiasi, sutinkamai su Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1979 m. balandžio 26 d. įsaku paskelbti nauji teismo tarėjų rinkimai, kurie vyks nuo šių metų gegužės 27 d. iki birželio 25 d.

Kaip reikalauja rinkimų įstatymai, liaudies teismų tarėjai bus renkami visuotiniuose darbininkų, tarnautojų ir kolūkiečių susirinkimuose atviru balsavimu. Jeigu ankščiau tarėjai buvo renkami dviejų metų laikotarpiui, tai naujosios mūsų šalies Konstitucijos 152 str. prailgino liaudies teismų tarėjų įgaliojimų terminus ir dabar jie bus renkami dviems metams.

Ankstesniais rinkimais ir šiais metais į rajono liaudies teismą bus renkama 100 teismo tarėjų.

Įmonės, organizacijos bei ūkiai, kurie turi nemažiau kaip 100 rinkėjų, liaudies teismo tarėjus rinkti betarpiškai savo kolektyvuose, o mažesnės įstaigos, organizacijos, kurios neturi šimto rinkėjų, rinkti teismo tarėjus jungtiniuose susirinkimuose. Kandidatais į liaudies teismo tarėjus turi būti rekomenduojami gamybos pirmūnai, aktyvūs visuomenininkai, nepriekaištingo elgesio žmonės ir ne jaunesni kaip 25 metų amžiaus. Reikia pasiekti, kad liaudies tarėjais būtų renkami įvairių visuomenės grupių atstovai: darbininkai, kolūkiečiai, tarnautojai, įvairiausių profesijų

ir specialybių žmonės, visų rajone gyvenančių tautybių atstovai.

Liaudies teismo tarėjų rinkimuose turi teisę dalyvauti visi piliečiai, kuriems rinkimų dieną bus sukakę 18 metų amžiaus.

Nėra abejonės, kad daugelyje įstaigų bus rekomenduojami pirmą kartą teismo tarėjais renkami žmonės, tuo pačiu bus žymiai atnaujinta teismo tarėjų sudėtis. Tačiau tai nereiškia, kad ankščiau išrinkti teismo tarėjai nepateisino rinkėjų pasitikėjimo. Liaudies teismo tarėjų sudėties atnaujinimas dar kartą rodo tarybinio teismo demokratiškumą, antra vertus, rinkimų tikslas — įjungti į teisingumo vykdymą kuo daugiau mūsų šalies piliečių.

Liaudies tarėjai, atstovaudami liaudžiai, turėdami įvairiausias profesijas ir specialybes, į teismo kūrybinį darbą įneša liaudies išmintį, gyvenimo patirtį. Aktyviai dalyvaudami teismo posėdžiuose, padeda teismui kuo objektyviausiai išnirti visas bylos aplinkybes ir sąlygas, kuriomis padaromi nusikaltimai, padeda parinkti nusikaltusiam asmeniui teisingą bausmę arba atslatyti pažeistas piliečių teises ir teisėtus interesus.

Beveik 20 metų iš eilės liaudies teismo darbe dalyvauja Kavarsko vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja, LTSR nusipelnusi mokytoja Stasė Kapčienė, kuri savo kruopščiu ir nuo-

širdžiu darbu daug kuo prisideda, kad rajono liaudies teismo nuosprendžiai ir sprendimai būtų stabilūs.

Savo kruopščiu ir nepriekaištingu darbu daug pagarbos susilaukė, vykdant teisingumą rajone, „Gintaro“ kolūkio proisąjungos pirmininkas Algis Jakutis, Svėdasų kolūkio valdybos pirmininko pavaduotoja gamybos reikalams Janina Dilienė, Zalosios aštuonmetės mokyklos direktorė Marytė Šablevičienė, Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio padalinio vadovas Leonas Velaniškis, Tėvynės karo dalyvis, personalinis pensininkas Bronius Puteikis ir daugelis kitų.

Liaudies teismo tarėjų teises teismo darbe yra labai plačios. Teisminio bylą nagrinėjimo metu liaudies tarėjai turi tas pačias teises kaip ir pirmininkaujantis teismo teisėjas. Liaudies tarėjai, dalyvaudami teismo procese nagrinėjant įvairias bylas, sprendžia ne tik kaltumą, bausmės parinkimą, įpareigoja kaltininką arba taip vadinamą atsakymą atlyginti žala, bet ir daugelį kitų klausimų, kurie sprendžiami teismo rengiamajame posėdyje, svarsto išankstinį patikrinimą, ar tardymo organai pakankamai pilnai ir visapusiškai ištyrė visas bylos

aplinkybes, ar yra pagrindo kaltininką atiduoti teismui teisinti.

Nieko panašaus nėra ir negali būti kapitalistiniame pasaulyje, kur darbo žmonės nušalinami nuo dalyvavimo teismo darbe.

Jeigu daugelio kapitalistinių šalių teismuose veikia prisiekusiųjų institutas, tai prisiekusiųjų įgaliojimai, lyginant su liaudies tarėjų įgaliojimais, yra labai riboti.

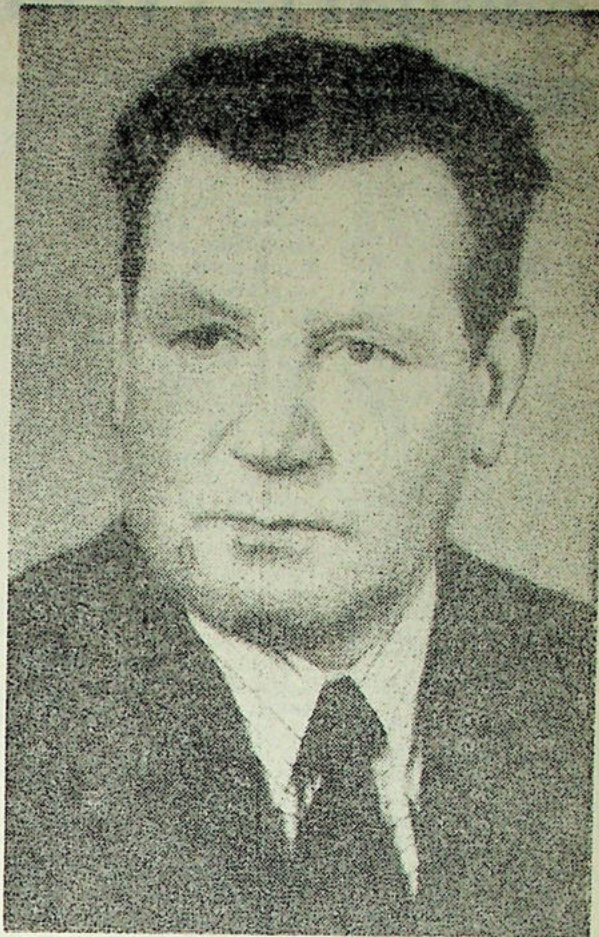
Lietuvos TSR Konstitucijos 150 str. nurodyta, kad liaudies teismo tarėjai yra atsakingi rinkėjams, atsižvelgiant į jų galimą įstatymo nustatytą tvarką atšaukti. Tai — vienas iš svarbiausių konstitucinio tarybinio teismo veiklos principų, kurio įgyvendinimas padeda teismams šalinti darbo trūkumus, didina tarėjų atsakomybę. Malonu pažymėti, kad praėjusiais metais mūsų teismo tarėjų teigiama darbo patirtis, palaikant ryšius su rinkėjais ir atsižvelgiant į joms buvo paskleista kitų respublikos teismų tarpe.

Būti liaudies teismo tarėju didelė garbė ir tuo pačiu didelė atsakomybė prieš rinkėjus ir pačią visuomenę. Tačiau nėra abejonės, kad liaudies tarėjais bus išrinkti patys geriausi darbo žmonių atstovai, kurie nemukrystamai vykdys teisingumą rajone.

B. Pinelis

Anykščių rajono Liaudies teismo pirmininkas

Geriausias kombainininkas

Dabar Staškūniškio tarybinio ūkio mechaninėse dirbtuvėse — įtemptas darbmetis. Mechanikai, remontininkai kruopščiai ruošia techniką naujai įvairių. Čia gali sutikti ir Vytautą Strunevičių — geriausią 1978 metų rajono kombainininką. Trečiasiais dešimtojo penkmečio metais šis darbuotojas su SK-5 markės kombainu nuplovė 504 hektarus grūdinių kultūrų, prikūle 756 tonas grūdų. Vytauto Strunevičiaus pavardę surašė ir geriausių respublikos laukų laivų kapitonų sąrašuose. Vytautas Strunevičius — pirmąjį ūkio mechanizatorius, jaunimo globėjas, reiklus sau ir kitiems. Neatsitiktinai Staškūniškio tarybinio ūkio mechanizatorių tarpe Vytautas dažnai pripažįstamas socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju. Vytauto Strunevičiaus nuotrauka patalpinta Anykščių rajono garbės lentoje.

A. Develklo nuotr.

Vykdant ekonominio ir socialinio vystymo planą

Užmojai įgyvendinami tikrovėje

Kiekvienas penkmetis į mūsų kolūkio žemdirbių šeimos gyvenimą įnešdavo gana džiugius permainingus. Tas permainingas ir akivaizdžius pasikeitimus, gal būt, ryškiau pajunti, kai apsilankai laukuose ar gyvulininkystės fermose, kai mintimis sugrįžti dar į netolimą praeitį ir ją palyginti su dabartimi, kai tai, kas buvo planuose numatyta, sugretini su tuo, kas jau padaryta tikrovėje.

Kai ruošėme savo kolūkio ekonominio ir socialinio vystymo planą šiam dešimtajam penkmečiui, rodos, viską realiai pasiskaiciavome ir, įvertindami savo galimybes, numatėme šiame plane pagrindinius rodiklius, nusakancius augimo žingsnius tiek ekonomikos, tiek ir žemdirbių gerbūvio, jų darbo sąlygų gerinimo srityje. Bet taip jau gyvenime būna, kad žemdirbiui tenka kartais įveikti nepalankių gamtinių sąlygų sukeltus sunkumus ir vis tiek planuose užsibrėžtus uždavymus netgi su kaupu būna įvykdytos.

1975 metais iš kiekvieno javų hektaro mūsų ūkyje buvo gauta po 24 cnt grūdų. Sudarydami kolūkio ekono-

minio ir socialinio vystymo planą dešimtajam penkmečiui, jame, pavyzdžiui, 1978 metais numatėme grūdinių kultūrų derlingumą iš hektaro pasiekti po trisdešimt centnerių. Visi prisimename, kokiomis sunkiomis ir nepaprastu atkaklumu pareikalavusiomis pernykščių metų rudens sąlygomis teko žemdirbiams dirbti, kad laukuose subrendęs javų derlius būtų sudorotas. Ir vis tik pernai iš kiekvieno javų hektaro surūpėm po 32,2 cnt grūdų. Toks pat grūdinių kultūrų vidutinis derlingumas kolūkyje pasiektas ir per visus pirmuosius tris šio penkmečio metus.

Tokiam stabilėsimui derlių gauti, sakyčiau, pasitarnavo ne tiklatai išsiplėtę numeliuotų žemių laukai (pirmąsiais šio penkmečio metais melioratoriai atidavė į eksploataciją 212 ha žemės masę Gudonių nusausintame objekte), bet ir rūpestingumas ir reikšmingas dėmesys skiriamas dirvų įdirbimo, pasėlių priežiūros darbų kokybei. Taip pat derlingumui teigiamos įtakos turėjo dar ir tas, kad sėjos metu, panaudojami srovinių būdai, našiau panaudodavome techniką ir

glaustesniu laiku atlikdavome sėjos darbus, o kartu plėtėme ir laukus, kuriuose augindavome perspektyvias, geriau derancias grūdinių kultūrų veisles. Dabar jau perėjome prie ištiesinių „Selma“ veislės avių pasėlių, smarkiai išplatėjo „Nadia“ veislės miežių plotai.

Nors ir šiųmetinės pavasario sėjos dienomis teko iverkti nemažas kliūtis dėl nepalankių oro sąlygų, tačiau faktiškai grūdines kultūras mūsų kolūkio mechanizatoriai pasėjo per dešimt darbo dienų — iki gegužės vidurio, atidų rūpestį, žinoma, skirdami ir darbų kokybei. Pamatas šiųmetiniam derliui padėtas geras.

Džiugūs permainingi šio penkmečio laikmečiai įvyko gyvulininkystės srityje. Daug kas jau dabar įgyvendinta, ką buvome numatę šio penkmečio pabaigai. Ekonominio ir socialinio vystymo plane 1980 metams planavome fermose laikyti 965 galvijus, jų tarpe 410 karvių. Lygiai tiek karvių jau dabar išleidžiama į ganyklas, o galvijų iš viso priskaičiuojame iki 1119. Bet svarbiausia, kad platus žingsnis buvo padarytas rūpinantis

karvių produktyvumo didinimu. Pagerėjęs veislinis darbas ir sukaupti geresnės kokybės pašarai — buvo bene svarbiausi veiksniai, kurie padėjo didinti iš karvių pieno išmilžius.

1975-aisiais iš karvės vidutiniškai ūkyje buvo priimta po 3440 kg pieno, tai pernai jau peržengė 3700 kilogramų ribą. Todėl ir pieno gamyba, skaičiuojant 100 hektarų naudmenų, padidėjo per tą laiką nuo 582 iki 675 cnt. Bendroji mėsos gamyba pernai tam pačiam naudmenų kiekiui sudarė 185,1 cnt, nors iš tikrųjų galima būtų jos gaminti žymiai daugiau, ypač kiaulienos saskaita, jeigu kolūkyje greičiau išsispresėtų kiaulidžių komplekso statybos klausimas. Palyginus su praėjusiais metais, per šiuos metus keturis mėnesius bendroji pieno gamyba įvykdė 100,2 proc., o mėsos gamybos ir pardavimo užduotys atitinkamai įvykdytos 135 ir 150 procentų.

rukoltinis mėsos

Ruošia šienapjūtės techniką

Nors pavasario lauko darbai įtampa pastebimai slūgsta, tačiau mechanizatoriams triūsio užtektinai. Antai „Gimtiosios žemės“ kolūkio technikos šeimininkai kiekvieną laisvą valandėlę dabar išnaudoja spartesniais šienapjūtės technikos paruošimui naujam pašarų ruošos sezonui.

Savaeigių šienapjovių komplektą, kaip ir kitais metais, į žolės derlių atiduodančius laukus išvairuos traktorininkai Jonas Prancėvičius ir Vytautas Stražinskas. Kad darbymetėje technika patikimai dirbtų, šiuo metu abu vyrai dar sykį kruopščiai patikrina visus agregato mazgus, susidėvėjusias dalis keičia naujomis arba restauruoja. Mechaninių dirbtuvų remontininkas Rimantas Aleliūnas su kalviu Antanu Tubiu skuba atremontuoti visas šienainio masės pervežimui skirtas priekabas, Vilijus Ramonas su kitais pagalbininkais tvarko grėblių varlytuvas. Ūkyje priskaičiuojama daugiau kaip 16 šienapjovių. Kai kurias mechanizatoriai Pranas Kazlauskas, Jonas Baseckas jau parengė žygiui į lankas. Vyrai tikisi ilgai neužtrukti ir prie kitų šienapjūtės mechanizmų savaeigių remonto darbų.

L. Vilimas

Užmojai įgyvendinami tikrovėje

Atkelti iš spust.

Jau šio penkmečio pirmajais metais susidarė galimybė atlikti nemažus persitvarkymus galvijų fermose darbo organizavimo srityje. Įvedus į eksploataciją naujai pastatytą galvijų fermos kompleksą ir jame sukoncentravus visas ūkio karves, kiekvienai melžėjai buvo priskirtos sustambintos — po 50 karvių grupės. Melžėjos tik atlikdavo melžimo ir koncentruotų pašarų išdalinimo darbus, o visa kita karvių priežiūra buvo pavesta šerikams. Tokia darbų reorganizacija sudarė sąlygas melžėjoms naudotis dviem poilsio dienomis savaitėje, o vietos anksčiau dirbusių 17 melžėjų, tas pačias karves galėjo apdirbti 8 pagrindinės ir 2 pakaitinės melžėjos.

Gerėsnės laikymo sąlygas sudarome ir veršingoms telyčioms. Prie galvijų komplekso anksčiau pastatytoje veršidėje dabar baigiamė atlikti rekonstrukcijos darbus ir čia sukoncentruosime apie 120 veršingų telyčių.

Ekonominio požiūriu sprendami pastatų statybos problemos, pastaraisiais metais ūkio statybininkų jėgomis atlikome gana didelės apimties senų tvartų rekonstravimo ir mechanizavimo darbus. Taip buvusi Kunigiškių kaimiškė buvo pertvarkyta į veršidę, kurioje šiuo metu laikome apie 350 jaunesnio amžiaus veršelių. Buvusi Vaitkūnų karvidė rekonstruota į veršidę, kurioje prižiūrintys 170 penimų veršių patyrę šerikai Vytautas Sukys ir Kazys Matulevičius pagristai gali pasididžiuoti savo darbo rezultatais: jų prižiūrimų veršių priešoriai per parą siekia atitinkamai daugiau kaip po vieną kilogramą — 980 gramų. O veislinėms telyčioms laikyti taip pat buvo pritaikytas Vaitkūnų buvusios karvidės pastatas. Tokiu būdu pasta-

ty problema, susijusi su galvijų laikymu, kolūkyje jau galutinai išspręsta ir tvartuose galime laikyti iki 1300 galvijų.

Didėjant gyvulininkystės produkcijos gamybai, iš šios pagrindinės ūkio šakos augo ir piniginės pajamos. Pernykšiais metais už realizuotą gyvulininkystės produkciją gautos piniginės pajamos sudarė beveik pusantro milijono rublių, o šį penkmetį pradėjome gauti atitinkamai šiek tiek daugiau kaip vieną milijoną rublių. Užtat nemaža visuomeninių lėšų galėjome skirti ir kapitalinei statybai, ir kolūkiečių materialinio skatinimo reikmėms tenkinti. Siemet, iki derliaus nuėmimo pradžios, planuojama atiduoti pusantro tūkstančio tonų talpos mechanizuotą grūdų sandėlį, kuriame bus įrengtas ir pašarų ruošimo cehas. Mechanizacijos kieme tik ką įrengtas garažas kombainams laikyti ir neužilgo bus atiduotas į eksploataciją atsarginių dalių ir statybinio medžiagų sandėlis. Stoją į rikiuotę modernūs dispečerinės pastatas, o buvusioje dispečerinėje įrengime pavyzdiną saugumo technikos kabinetą. Dabar statomas kompleksinis techninio aptarnavimo punktas, kuriame bus galima atlikti javy, linų nuėmimo kombainų, traktorių ir kitų mašinų techninės priežiūros darbus. Šiame penk-

metyje dar numatome pastatyti 30 vietų garažą traktoriams, ir tada visą sudėtingą žemės ūkio techniką, kaip sakoma, laikysim po stogu.

Šio penkmečio eigoje džiuginį pasiekimų įvyko ir žemdirbių buityje, jų kultūrinių poreikių tenkinimo srityje. Apie tai liudija tiek kultūros namų atliktą rekonstrukciją, tiek ir išaugęs dosnesnis kolūkiečių darbo apmokėjimas. Vidutinė darbo dienos vertė pernai siekė 7,20 rublio. Iš materialinio skatinimo fondo vien pernai žemdirbių kolektyvo nariams buvo išmokėta papildomo atlyginimo ir premijų daugiau kaip už 102 tūkstančius rublių, tame tarpe socialistinio lenktyniavimo nugalėtojams paskatinti išmokėta beveik 9 tūkstančiai rublių. Persikeliančiams iš vienkemių į gyvenvietę kolūkiečių šeimoms ūkio statybininkai pastatė kasmet po keletą mūrinių gyvenamųjų namų. Vien pastaraisiais metais įkurtuves Kunigiškių ir Vaitkūnų gyvenvietėse, kurios, galima sakyti, beveik jau susilieja į vieną gyvenvietę, atšventė traktorių Broniaus Kovo, Petro Buzėno, Česlovo Ardačiūso, mechaninių dirbuvų vedėjo Albino Gavėnavičiaus, šaltkalvio-remontininko Jaroslavo Viteikio, vairuotojo Prano Gikio, gamybos baro vadovo Antano Budreikos ir kitų žemdirbių

šeimos. Dabar beveik kiekviena žemdirbio šeima naudojasi savo butuose įrengtomis dujinėmis viryklėmis, daugelio iš jų įsikūrusių Vaitkūnų ir Kunigiškių gyvenvietėse, paslaugomis vandentiekis ir kiti būtinieji patogumai. Ypač pagerėjo žmonių susisiekimai, kai penkių kilometrų nuotoliu buvo įrengtas kelias, jungiantis pagrindinę Vaitkūnų gyvenvietę su Juotkonimis.

Daug kas daroma, kad kolūkyje nejaustumė mechanizatorių, suvirintojų, elektrikų ir kitų reikalingiausių specialybių darbuotojų trūkumo, kad jie keltų savo kvalifikaciją. Siems kadrams paruošti dažniausiai nukreipiame jaunos žmones mokytis su ūkio stipendija į prof. technines mokyklas. Visokeriopai skatinami ir tie, kurie neaktyviausiu būdu moko žemės ūkio profilio technikumuose.

Tai gi tai, ką buvome numatę kolūkio ekonominio ir socialinio vystymo plane dešimtajam penkmečiui, gana sėkmingai paremiama praktiniais darbais, nes kolūkio žemdirbių šeima pasiryžusi tik našiu triusu, naujais laimėjimais atsakyti į partijos XXV suvažiavimo, TSKP CK (1978 m.) liepos plenumo nutarimuose iškeltus uždavinius.

A. Slavenskas

„Lenino keliu“ kolūkio pirmininkas

Gegužės 28-oji — Pasieniečio diena

Dail. I. Maltos plakatas. Leidykla „Plakat“, TASS-o fotokronika

Gegužės 27-oji — Chemiko diena

GAMYKLOS, MAITINANCIOS ZEMĖ

Valstybinio plano komiteto Chemijos pramonės skyriaus viršininkas Algimantas Petronis saugo nedidelį tamšų butelį. Ant jo užrašas: „1962, gruodis“.

— Suvenyras, parsivežtas iš Kėdainių, — sako jis. — Tada, prieš šešiolika metų, chemijos kombinate buvo gautos pirmosios tonos sieros rūgšties — pagrindinės žaliavos trąšų gamybai. Ši data ir tapo Tarybų Lietuvos didžiosios chemijos gimimo diena...

Dabar kėdainiškų suvenyras — ne vienišas. Garbingą vietą stiklo lentynėlės šalia jo užėmė superfosfatas ir amoniakas, amofosas ir amonio salietra, karbamidas ir amoniakinis vanduo. „Prieš porą metų čia padėtas ir maišelis su pilkšvai melsvomis granulėmis. Tai — nitrofoska, sudėtingos trąšos, turinčios visas pagrindines augalų maisto medžiagas — azotą, fosforą, kalį.

Respublikos mineralinių trąšų pramonė ugdoma labai sparčiai. Vos ne kasmet chemikai susilaukia naujų pajėgumų, gerokai didinančių „žemės vitaminų“ gamybą. Ir šį penkmetį jie — jau atšventę keletą įkurtuvių. Jonavos azoto trąšų gamykloje atiduta naujų darbių, na nitrofoskos linija, stambus amoniako-butano kėdainiuose rekonstruojamas amofoso cehas. Praktiškai nepadidėjus gamybos plotams, amofoskos išleidimas išaugo dvigubai. Mineralinių trąšų gamyba šį penkmetį respublikoje padidės 1,6 karto — ateinančiais metais jų planuojama pagaminti beveik 3,5 milijono tonų.

Daug tai ar mažai? Ta proga verta prisiminti, kad Lietuva, kuri buržuazijos valdymo metais beveik visas trąšas pirkdavo užsienyje, dabar gamina jų žymiai daugiau, negu tokios industrinės

agrarinės Vakarų Europos šalys, kaip Austrija, Danija, Švedija.

MAZIEJI ŽMOGAUS TALKININKAI

Dvigubai viršijo projektinį galimumą Vilniaus pramonės fermentinių preparatų gamykla. Dabar kas mėnesį iš jos cehų iškeliama daugiau kaip po 150 tonų preparatų su „stebuklingomis bakterijomis“ — mažais žmogaus talkininkais.

Mikrobiologijos pramonė — pati jauniausia respublikos industrijos šaka — jau davė didelį efektą liaudies ūkiui. Abi jos įmonės — Vilniaus bandomoji pramonės fermentinių preparatų ir Kėdainių biochemijos gamyklos, padėdamos aprūpinti gyvulininkystę pilnaverčiais pašarais, o pramonę — biocheminiais preparatais technologinių procesų intensyvinimui, per aštuonerius gyvenimo metus sutalpė respab-

likai bemaž šimtą milijonų rublių. Stai naudojant pašarus su fermentų priedais, gyvulių priešoriai padidėja 10–20 procentų. Pridėjus į pašarus toną pašarinių mielių, papildomai gaunama vos ne pusė tonos kiaulienos, o lesinant broilerius, žąsis ir anši — iki dviejų tonų paukštienos arba 20 tūkstančių kiaušinių. Mikrobiologijos preparatai plačiai vartojami maisto ir lengvojoje pramonėje. Tikriausiai ne visi žino, kad ir kasdieninės duonos kepalas išeptas, ir alus su gražia putele išvirtas, padedant mažiesiems žmogaus talkininkams.

Šį penkmetį mikrobiologijos pramonės horizontai gerokai paplatėjo. Dideli darbai vyksta Kėdainių biochemijos gamykloje. Užbaigus rekonstruoti premiksų cehą, „stebuklingųjų mielių“ išleidimas per metus padidės 12 tūkstančių tonų. Plečiami Vilniaus fermentinių preparatų gamyklos pajėgumai. Čia jau stoji rikiuotė pirmoji šalyje kristalinių fermentų gamybos linija, kurios produkcija bus naudojama moksliniams tikslams. Ruošiamasi gaminti naujus preparatus genų inžinerijai ir medicinai.

Vis platesniu srautu iš įmonių keliauja fermentai, premiksai, pašarinės mielės — produkcija, kurioje slyti milžiniška jėga.

KO NESUKORĖ GAMTA

Sniego ballumo medvilnės pūką, minkštutėlę avies vilną, vėsus lino švelnumą padovanojo žmogui gamta. Bet šiandien jau to mažai. Pasielkęs pagalbą stebukladarę chemiją, jis kuria naujas medžiagas, ieško būdų, kad jor atliktų dabartinę reiką.

— Mūsų amžiaus „aukso vilna“ tapo cheminiai pluoštai, — sako Lietuvos Tekstilės pramonės mokslinio tyrimo instituto direktoriaus pavaduotojas Vladas Brazauskas. — Iš tiesų, ką dabar gali patenkinti gamtos metodai ir tempai? Stai šilkverpio vikšras per savo gyvenimą gali duoti tik pusę gramo šilko gijos. O ir ta pati, metus išbuvusi atvira me ore, visiškai suyra. Todėl ir tenka ieškoti pluoštų, kurių galėtume apsieiti pasigaminti ir kurių savybės būtų visiškai naujos.

Geriausias medvilnės rūšis gali pakeisti triacetatas, jau senokai gaminamas Kaune spalio 50-mečio dirbtinio pluošto gamykloje. Jis stiprus, gerai praleidžia ultravioletinius spindulius. Įvairiai apdorojant, gaunamas pluoštas, primenantis vilną, šilką. Iš jo galima išausti net audinius, kurių praktiškai neatsikirsi nuo trikotažo... Dabar sukurti nauji siūlai, kurie taps dar putlesniais, minkštesniais.

Vos ne po pusšimtį tonų dirbtinio pluošto kiekvieną parą dabar pagamina įmonės kolektyvas. Ką tai reiškia, nesunku įsivaizduoti, prisiminus, kad vienai suknelei reikia trečdalis kilogramo cheminio pluošto. Tai gi iš metinės kauniečių produkcijos galima išausti audinių 50-čiai milijonų suknelių!

Be ir tai — ne riba. Dabar įmonė rekonstruojama, modernizuojama. Užbaigus darbus, cheminių gijų srautas iš įmonės paplės dešimtadaliu.

R. Česna
(ELTA)

...Rekonstruotas Tysiačio kaimas pirmasis Kubanėje pagal sąjunginės geriausio užstatymo ir išplanavimo apžiūros-konkurso rezultatus pelnė TSRS LOPP diplomą ir aukso medalį. Plačiai paskleidus Tysiačio statybininkų patyrimą, dabar jau 49 krašto kolūkių ir tarybinių ūkių gyvenvietės apdovanotos šalies pagrindinės parodos diplomais ir aukso medaliais.

„Pavlodaro V. Lenino traktorių gamykla pradėjo gaminti naujos modifikacijos mašinas „Kazachstanas“, kurios gali dirbti su lietuviško įtaisais.

...Tik vieną kartą per dešimt metų dabar reikės važtyti Turkmenijoje kolektorių ir drenazės sistemos kanalus. Pagal mokslininkų rekomendaciją jų užželdimui užkirs kelią žuvis — baltieji amurai. Po atitinkamo inžinerinio parengimo šios augalija mintančios žuvis gali gyventi beveik visuose kolektoriuose. (TASS-ELTA)

KOLEKTYVINIS DARBAS

2 psl. 1979. V. 26

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Chemijos ir cheminės technologijos institutas yra vienas svarbiausių mokslinių šalies centrų, kurie sprendžia aktualią kovos su korozija problemą. Čia surastas trisluoksnio nikeliavimo būdas efektyviai apsaugo metalus nuo šio klastingo priešo.

Dabar nauji blizgančio nikeliavimo, cinkavimo, padengimo variu, kadmiu, palažiu, alavavimo būdai, kuriuos paruošė vilniečiai mokslininkai, pritaikyti daugelyje šalies įmonių. Ekonomia, naudojant šiuos kovos su korozija būdus, jau seniai atpirko valstybės skirtas lėšas tyrimams ir paties instituto įkūrimui. Tik praėjusiais metais Vilniaus chemikai sutalpė šalies liaudies ūkiui 14 milijonų rublių.

NUOTRAUKOJE: korozijos procesų tyrimo sektoriaus jaunesnysis mokslinis bendradarbis A. Katkus, chemijos mokslų kandidate R. Preikšaitė ir sektoriaus vadovė, chemijos mokslų daktarė O. Galdikienė tyrinėja korozijos apgadintas automobilių detales.

T. Zebrausko (ELTA) nuotr.

Dovanojantys šventę

Tarptautiniai vaikų metai

Leidžiasi saulė ai-
s, raudona, žadėda-
na gerą rytojaus die-
nį. Šiltas vakaras va-
dina jį gatvės... O
Anykščių kultūros ru-
mų repetitijų salėje
pulkas vyrų prie lupų
oakėlių variu spindin-
čias dūdas, minutėlei
visi kiek prilo ir nu-
bėgo, įsisiubavo tokia
nuotaikinga melodija,
kad, regis, ir širdis
krutinėje tankiau su-
spurdėjo. Atpažįstu
kompozitoriaus Algi-
manto Raudonikio
„Linksmuosius muzikantus“.

Idomu, — dar pagalvoju, — kaip šis kurinys nuska-
bės, kai kita šeštadienį mu-
sų Dainuvos slėnyje drauge
su anykštėnais tą vingrią
instrumentų šneką pasigaus
dar beveik trys šimtai iš
svetur atvykusių dūdorių?

Skaitytojas, aisku, jau ži-
no, kad lygiai už savaitės
busime didelio ir gražaus
renginio liudininkais — ža-
lieji Anykščiai sutiks dau-
giau kaip pusantro tūkstan-
čio saviveiklininkų, iš aštu-
netos rajonų suvažiuosiančių
į Panevėžio zonos dainų
šventę. Manau, jog skaity-
tojas taipogi nesunkiai su-
prato ir tai, jog laikraščio
korespondentas kaip sykis
pataikė į Kultūros rūmų pu-
čiamųjų orkestro prieššventinę
repeticiją. Kaip tokiu at-
veju apsieis be trumpo inter-
viu su orkestro vadovu Ja-
kovu Pustelnikovu?

— Girdėjau kalbas, jog
šventinis pučiamųjų orkestro
repertuaras kai kuriems ko-
lektyvams tapo „kietu rieu-
tu“...

— Tai pilnai suprantama,
nes abu kuriniai, tiek A.
Raudonikio, tiek S. Cernec-
kio maršas „Slovė Tėvynei“,
kuriuos klausytojams aliks
jungtinis orkestras, kitamet
nuskambės respublikinėje
dainų šventėje Vilniuje. Ne-
perdėdamas pasakysiu, kad
juos paruošti nebuvo leng-
va, nenuostabu, jog kai ku-
rie orkestrai, numatyti kan-
didatais dalyvauti zoninėje
šventėje, neseniai įvykusios
reiklios respublikinės per-
klauskos metu taip ir nebesu-
gebėjo išsikvototi teisės at-
vykti svečiuosna.

— Tokiu atveju, sakyčiau,
klauskimas siūlusi savame:
ką iš brandesnių, stipresnių
kolektyvų išvysime Anyk-
ščiuose?

— Man regis, bene geriau-
siai pasiruošusių dūdorių su-
lauksime iš Panevėžio „Ek-
rano“ gamyklos bei to paties
rajo Dėmbavos kultūros
namų, nebekalbant jau apie
Panevėžio miesto profesiona-
lų pučiamųjų orkestrą. Aukš-
tas muzikavimo lygis būdin-
gas senas, gilias tradicijas
turintiems biržiečiams. Pa-
sivalio MSMV kolektyvui.

Ko tarp geriausių nepa-
minėjo Jakovas Pustelniko-
vas? Drįstu viešai pastebėti
— ogi jo paties vadovauja-

mo vietos Kultūros rūmų or-
kestro, kuriam prieššventinė-
je perklausoje specialistai iš-
sakė tikrai daug gražių, ko-
lektivo brandumą liudijan-
čių žodžių. Nemanau, kad
tai buvo komplimentai. Pri-
siminkim kad ir tą patį dau-
gelio mūsų atmintyje išliku-
sį pirmąjį sąjunginį darbo
zmonių meno saviveiklos
festivalį, kurio zoniniame
konkurse „Gaudžia trimitai“
musiškiai orkestrantai pelnė
antrą vietą, priekini tuž-
leisdami iš profesionalų su-
burtą panevėziečių kolekty-
vą... Siemet Anykščių kultū-
ros rūmų pučiamųjų orkes-
tras sutinka kelvintąją savo
gyvavimo vasarą. Visus tuos
prabėgusius metus aš norė-
čiau suliginai su gerai ir
dorai atlikto darbu, su išar-
tu ir apsetu lauku. Tuo lau-
ku, kuriame galime tikėtis
vis gražesnio, vis turtinges-
nio derliaus.

„Jeigu vyrus su variu
spindinčiomis dūdomis bus
regėjęs ir jų atliekamų ku-
rinų klausęs neretas rajono
gyventojas, tai Kultūros ru-
mų kaimo kapela, kaip to-
kio žanro kolektyvas Anyk-
ščiuose gyvuoja ne vieną de-
šimtmetį, tik štai jos gyvas-
tį nusakantis „pulsas“ ne vi-
suomet budavo vienodai stip-
rus ir patikimas. Dabar ko-
lektivas gyvena naujo paki-
limo (o gal atgimimo?) die-
nas. Su tuo noriai sutiko ir
šiomis dienomis Anykščiuose
buvojęs didelis to dalyko ži-
nomas kompozitorius Jurgis
Gaizauskas.

Ne vien gražūs žodžiais, o
didelis, stiprus jausmas ka-
pelon suvadino visą dešim-
tį žmonių. Vieni atėjo jau iš
seno dėmesingai tam gražiam
menui, kiti neseniai dar ne-
šioję širdį vien jautri pa-
vyda, galop paskatinusi į
rankas paimti instrumentą.

— Ne visas pradžioje
sklandžiai ejo, bet bėgo
dienos ir atėjo metas, kai į
repeticijas nebereikėjo kvie-
ti. O dabar, — nusišyps-
ko kolektyvo vadovas, vėlgi tas
pats mums jau pažįstamas
Jakovas Pustelnikovas, —
kiekvieno pavėlavusio laukia
kilų kapelos narių priekaiš-
tingi žvilgsniai.

Klausai ir jauti gražios
žmogaus dvasios pulsavimo
paliudijimą. Šitaip būna, kai
žmogus išmoka gėrėtis sa-
vo menu. Gėrėtis net ir tu-

met, jei jam jau žinomos vi-
sos paslaptys. Štai pedago-
gas smuikininkas Jonas Juk-
nevičius jau net nebeskai-
čiuoja metų, kada yra įval-
dęs savąjį instrumentą, bet
ir dabar į kiekvieną repeti-
ciją ar koncertą ateina toks
pat dėmesingas ir jautrus
muzikos grožiui, lyg pirmą-
syk liestųsi prie savo jaunų
dienų svajos. Ar ne toji pa-
ti svaja čia atvedė klarne-
tistą Petrą Žiuką, birbynininką
Antaną Zemaitį, smuikininkę
Violetą Smilgiūtę... Aš
tikiu, kad tokie žmonės ran-
da laiko pasižiūrėti ir į me-
džių viršūnes — šitaip jie
dažniau už kitus pamato ir
debesis, ir paukščius, ir
žvaigždes... Arba štai armo-
nika griežiantis pensininkas
Valentas Morkūnas, gali sa-
kyt, kapeloje dar naujokas.
„Kas gi patraukė mūsų bū-
rin?“ — naujajį narį pasitei-
ravo kapelos vadovas. Toks
tiesmukiškasis klausimas šį
gražiai žilstelėjusį žmogų
pradžioj suglumino, paskai
pasigirdo: „tai, kad groti pa-
tinka, muzika patinka...“.

Negį žmogaus klausai —
kodėl patinka? Aš manau,
kad dar niekas į tokį klau-
simą nėra taip ėmęs ir atsak-
ęs. Juk kažkodėl nevargi-
name savęs kad ir tokiu
galvosūkiu: ar medis nepa-
vargsta augęs? Gal šitaip
esit ir su gėriui, grožiui jaut-
rių žmogumi?

Kiti Anykščių kultūros
rūmų kaimo kapelos entu-
ziastų nebeminėsiu — ir su
jais, ir su visu šimtu iš sve-
tur atvykusių muzikantų su-
sitiksime birželio antrąją.
Laukt nebeilgai.

Laimis Vaitonis

Siemet sukanka 20 metų,
kai SNO buvo priimta vai-
kų teisių deklaracija. Ry-
šium su šiuo įvykiu SNO
Generalinės Asamblėjos
XXXI sesija 1979 metus pa-
skelbė Tarptautiniais vaikų
metais. Si iniciatyva susilau-
kė plataus atgarsio daugel-
yje pasaulio šalių.

Pagrindinis šios iniciaty-
vos tikslas — atkreipti vy-
riausybės ir plačių visuome-
nės sluoksnių dėmesį į
vieną aštriausią šiandienos
socialinių problemų — vaikų
padėties pagerinimą.

Pasaulyje apie ketvirtis
milijardo vaikų kenčia dėl
nesuteiktos medicininės pa-
galbos, apie 300 milijonų
mokyklinio amžiaus vaikų —
nelanko mokyklų, milijonai
vaikų dirba vergiškai daro-
j už pasigailėtiną atlyginimą.

Daug vaikų Vietname ne-
teko savo tėvų, motinų, pa-
tyko buvo žiauriausiai žudo-
ni. Taika vaikams reikalinga
kaip laimės garantija, tik
taikos sąlygomis įmanoma
pilnavertis vaiko vystymasis
ir auklėjimas.

Tarptautinius vaikų metus
mūsų šalyje paskelbė TSRS
CK Generalinis Sekretorius,
TSRS Aukščiausiosios Tary-
bos Prezidiumo Pirmininkas
draugas L. Brežnevus savo
naujametiniame sveikiniame,
palinkėjo vaikams sveikatos,
laimės, taikos ir džiaug-
smingo gyvenimo. Šis pasisa-
kymas dar kartą patvirtino,
kad rūpinimasis vaikais —
valstybinės svarbos reikalas.
Rūpinimasis vaikais, moti-
nystės ir vaikystės apsauga
ryškiai atsispindi ir naujoje
Tarybų Sąjungos Konstitucij-
oje.

Šiandien galima pagrįstai
džiaugtis mūsų šalyje pa-
siektais nemažais laimėji-
mais vaikų mokymo, auklė-
jimo, medicininio aptarnavi-
mo srityse. Šiandien mūsų
vaikai nemiršta nuo difteri-
jos, tuberkuliozės, netampa
invalidais dėl poliomieli-
to. 10 kartų sumažėjo vaikų iki
1 metų amžiaus mirtingu-
mas. Tapo išgydomos sun-
kios ligos. Didžiulę reikšmę
turėjo išvystytas platus,
kiekvienam prieinamas svei-
katos apsaugos įstaigų tink-
las, pagerėjo žmonių gyve-
nimo ir buitinės sąlygos, vi-
suomenės švietimas.

Vaikai mūsų šalyje gali
nemokamai siekti mokslo ži-
nių, įsigyti įvairias profesij-
as, jie turi geras sąlygas
susipažinti su meno, kultū-
ros laimėjimais, keliauti,
sportuoti, ilsėtis.

Tačiau Tarptautinių vai-
kų metų tikslas — ne džiaug-
tis laimėjimais, bet sutelkti
visuomenės dėmesį vaikų
problemoms.

Mums, vaikų gydytojams,
dar neretai tenka susidurti
atskirose šeimose su reiški-
niais, kurie liudija apie abe-
jingumą švarai. Nekalbant
apie gatvės ar kiemo švarą,
dažnai tenka matyti ilgai
neprašius, nešvarius vai-
kus, kelias savaites neman-
dyta kūdikį. Tokie faktai
ypač gėdingi mūsų visuot-
nio raštingumo ir pasiturin-
čio gyvenimo kasdienybėje.

Kita ne mažiau opi prob-
lema — tai girtuokliavimas.
Yra šeimų, kur degtinės ar
vyno stiklinė brangė už
savojo vaiko šypseną, kur
vaikas prisimenamas tik
trumpomis prablaivėjimo
minutėmis. Kasmet po kele-
tą vaikų iš panašių šeimų
tenka patalpinti į kūdikių

namus. Zymiai daugiau y-
šėimų, kur iš paviršiaus vis-
kas atrodo neblogai, tačiau
kasdieniniai išgerimai ir ap-
lamai aplinka, kur nėra jo-
kių kilnesnių tikslų ir pagar-
bos žmogui, žaloja vaikų
dvasią, jų neauklėja gražiu
pavyzdžiu.

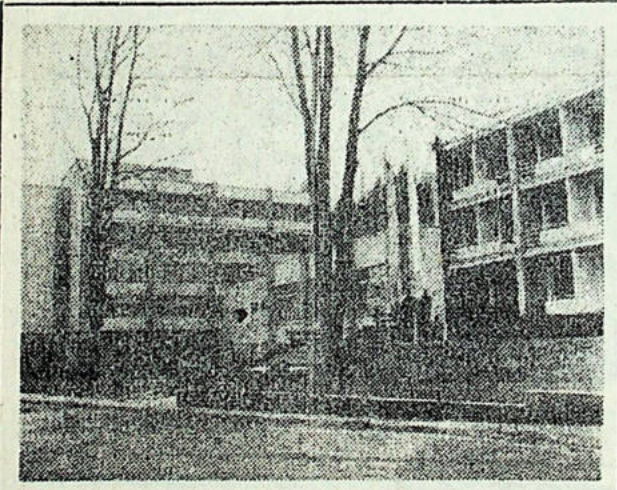
Jeigu šiandien daug kas
rimtai galvoja apie rūkymo
žalą, tai retas susimąsto,
jog nutukimas kenkia ne tik
grožiui, bet yra tiesioginė
grėsmė sveikatai. Hipertoni-
nė liga, cukraligė, akmenli-
gė, aterosklerozė, miokardo
infarktas, sąnarių ligos,
ankstyva senatvė ir daugelis
kitų ligų yra pačiame tam-
pauriausiame ryšyje su nutuki-
mu. Nutukimo problema la-
bai svarbi kaip tik vaiko am-
žiuje, nes 80 proc. nutuk-
usių vaikų tampa nutukusiais
suaugusiais. Juk vaikystėje
išsivysčiusios riebalinės las-
telės organizmui augant ne-
išnyksta. Mūsų visuomenėje
nutukusių vaikų yra 10 proc.,
suaugusių vyrų apie 20 proc.,
moterų — 40 proc. Priežas-
tys dvi — persivalgymas ir
mažas judėjimas, išimties ne-
paprastai retos.

Si problema apima labai
platų klausimų ratą: tai ir
tradicijos, tai laisvalaikio
problemos, maitinimosi kul-
tura. Šios ir kitos problemos
reikalauja išsamaus nagrinė-
jimo, plačios visuomenės su-
pratimo ir paramos.

Nemaža problemų dar turi
mokytojai, tėvai ir visi kiti,
vienokiu ar kitokiu būdu su-
siję su vaikų auklėjimu.

Kad ir kokios būtų prob-
lemos, jas galima įveikti —
tik reikia visiems labai my-
lėti vaikus, apgaubti juos
jautrumu ir dėmesiu.

R. Zekas
Gydytojas

Daugiau kaip dvidešimt tūkstančių mechanizatorių,
gyvulininkystės ir laukininkystės darbuotojų, specialistų
siemet pailsės respublikos sanatorijose ir poilsio namuose.
Vienas mėgstamiausių respublikos kurortų — Birštonas.
Jis garsėja mineralinių vandenų šaltiniais, gražio-
mis apylinkėmis.

Kooperuotomis kolūkių ir tarybinių ūkių lėšomis čia
pastatyta „Versmės“ sanatorija. Vienu metu jos jaukio-
se korpusuose ilsisi ir gydosi daugiau kaip 200 žemdirbių.

NUOTRAUKOJE: žemdirbių sanatorija „Versmė“.
M. Baranauskas, (ELTA) nuotr.

Sėkmingas pirmasis etapas

Molodaugiakovė — sporto
šaka, tampanti vis populia-
resne ir, ko gero, įdomesne
už įprastąjį motokrosą. Var-
žybų dalyviai važiuoja du
ar keturis šimtus kilometrų
pagal žemėlapi raizytą vie-
tiavę, kur panašiai kaip rali
išdėstyti punktai. Į daugia-
kovę dar įeina granatos me-
timo, šaudymo ir pusės va-
landos motokroso rungtys.
Spėjusioje tapti tradicinėmis
Pabaltijos motokroso daugia-
kovės pirmenybėse anykštėnų
komanda pernai iškovojo
penktąją vietą.

Praėjusį savaitgalį pirma-
sis 3 Pabaltijos respublikų
pirmenybių etapas siemet vy-
ko Plungėje. Anykščių STK

ir VJSTM komanda tapti
prizininke tokio masto var-
žybose nesitikėjo, bet ruošė-
si įtemptai. Triušas treniru-
tėse neapvykė — Plungėje
anykštėnai — ketvytoje vie-
toje. Ypač sėkmingas šis eta-
pas VJSTM auklėtiniui Gin-
tarui Petrauskui, kuris res-
publikos sportininkų tarpe
125 kub. cm motociklų kla-
sėje tapo aukso medalio sa-
vininku. Pabaltijoje — jis
trečias. Išties gražus jau-
no perspektyvus sportinin-
ko, J. Biliūno vidurinės mo-
kyklos moksleivio pasiekimas
įvertintas dviem diplomais ir
vertinga asmenine dovana.

J. Jonaitis

Visų mėgiami

Prie ledų pardavėjo eilutė.
Tik spėk suktis. Daug yra ledų mėgėjų.
Kasdien Anykščių mieste parduodama daugiau kaip
3000 porcijų valgomųjų ledų. Mėgėjai per balandžio mė-
nesį jų suvalgė už 12 tūkstančių rublių, o per pusę ge-
gužės — jau daugiau kaip už 7 tūkstančius rublių.
Susilūs orui, prie Anykščių visuomeninio maitinimo
ūkiskaitinio įmonės susivienijimo valgomųjų ledų sandėlio
vis dažniau sustoja Panevėžio pieno kombinato automa-
žina šaldytuvais atveža įvairių rūšių valgomųjų ledų. Ge-
gužės pabaigoje — birželio kasdien numatoma parduoti
4,5—5 tūkstančius porcijų ledų.

Tačiau ledų mėgėjams norėtųsi priminti, kad popie-
rių, į kuriuos suvynioti ledai, nei gatvėse, nei skveruose,
nei keliuose nedera mėtyti. Tam yra šiukščių dėžės.

P. Talačka,
V. Stonytė

„KELIONIŲ VEJAS“

M. Gorkio kino studi-
jos filmas, sukurtas re-
miantis rašytojo M. Priš-
vino kurinių motyvais,
pasakoja apie dviejų
vaikų Mitrašo ir Nasten-
kos išgyvenimus Didžio-
jo Tėvynės karo metais.
Tik gavus telegramą iš
fronto, kad žuvo tėvas,
miršta motina. Vaikai lie-
ka vieni, bet neužilgo su-
žino, kad jų tėvas — gy-
vas, guli karo ligoninėje.

Vaikai nularia surasti tė-
vą ir dviese leidžiasi į il-
gą kelionę.

Filme ryškiai parodyti
karo padarinių baisumai,
nors paties karo filme ne-
kartoj nematome.

Mitrašos ir Nastenkos
vaidmenyse — kaimo mo-
kyklos mokiniai Serioža
Kuznecovas ir Galia As-
tachova.

„STIKLINIAI KAROLIAI“

M. Gorkio kino studijos
filmas apie neatskiriama
vaikų ir suaugusiųjų liki-
mą.

Tėvas, vyresnysis gar-
laivio mechanikas, dides-

nę laiko dalį praleisdavo
plaukiojime, o motinai ši-
toks šeimos gyvenimas
nebuvo priimtinas.

Filmo herojė trylika ne-
lė Maša — vienodai my-
lėjo abu tėvus, todėl la-
bai pergyveno dėl brės-
tančių skyrybų.

Siame filme vaidina
Liusia Groves, Laimonas
Noreika ir kiti aktoriai.

„SKORPIONAS“

Talino kino studijos fil-
mas, sukurtas remiantis
rašytojos Ainos Kalasa
apsakymų motyvais, kur
keliamas žmogaus jausmų
susidūrimo su religijos
dogmomis ir teisės į mei-

lę problemos.

Sventikas Lempeliuso
— skorpionas atsisako vi-
sų gyvenimo džiaugsmų.
Jis nori, kad panašiai
gyventų ir jo žmona Ka-
terina. Jauna moterį tai
varžo, ji nepripažina vyro
pažiūroms, o atvykus į
kaimą šventiko padėjėjų
Jonui Kempe, karštai pa-
milsta į jį. Čia ir praside-
da tragedija.

J. Vaičekauskienė

Antis peri sode

Anykščių pakraščiu prie kolektyvinio sodo „Silelis“, kur teikė bala ir auga krūmai, jau keletą metų perėdavo laukinė antis, o paskui su visa savo šeima plaukiodavo po bałą, nelaikė skubėdama slėptis nuo pro šalį einančių į sodą anykštėnų. Šį pavasarį visi pabūlio karklai apsemti, nėra kur perėti antelei. Bet ji rado išeitį, paėmė kolektyviniam sode nutarė lizdą susiūti. Nusiūrė, kad viename sklypelyje po obelaitėmis guli krūva eglišakių ir tuoj po toms šakomis susiūso gužtą, padėjo kiaušinius. To sklypelio šeiminiukas, MSMV valnuotojas Vidmantas Stundžėnas, pamatęs, kad ten peri antis, jos lizdą aštroni kiaušiniai, neitrūdė ančiai — tegu dar paguli tos šakos, išperi antelę. Ne-

apsiriko ji pasirinkusi sodninkų kaimynystę. Praeis savaitė, kita, ir antis su ančiukais nukrypuos į lomoje spindinčią bałą. Zmonių kaimynystė išėjo į naudą ir kitai laukinei ančiai, pernai paėmė Anykščių mieste perėjusiai. Ji susiūso lizdą po Čižų kėlimu, stovintia Sventosios pakrantėje. Tenai išsiperėjusi antis visą kirbinę ančiukų nusivedė į Sventąją, po medynus turkšti mokė, su paupiu nusidriekusiais Anykščiais supažindino...

Kažin, ar minėtos drąsios, žmonių nevengiančios antys nebus iš tų per žiemą patilėję plaukiojusių, daugelio praeivių tuo sunkiu metu lesinamos, kurios įprato tikėti žmogaus globa.

V. Vaišys

Netikėta viešnia

Tą gegužės pradžios sekmadienį daugelis Anykščių Kvarco gatvės gyventojų iškart nepatikėjo savo akimis: priešais jų langus, vakariniame miesto pakraščiuje tyvuliojantiame tvenkinyje plaukiojo balta ir sniegas gulbė. Kai niekieno vaikai pribėgo prie tvenkinio kranto ir ėmė mityti į vandenį duoną, ši netikėta viešnia neatsakė nuo vaišių, leidosi iš arti apžiūrėti. Štai kokia, aš graži, balta, grakšti.

Gulbė tvenkinyje išbuvo trejetą dienų, nevengė žmonių, priėmė jų siūlomas vaises, bet paskui, matyt, nutarė, jog gana viešėti, ir išskrido. Gal poros ieškoti suskato ar nuošalesnės, ne tokios plikakrantės vietos pasigedo. O anykštėnai dar tikisi pamatyti tą puikią viešnią, gal vėl kada nors atplisnės į tvenkinį, vėl pradžiugins žmones savo pasirodymu.

A. Rūtenis

Sveikiname

Kurklių kolūkio orkestrą dalyvius 50-ties metų nuo orkestro įsikūrimo sukakčiui progai. Kurklių kolūkio valdyba ir apylinkės Tarybos vykdomasis komitetas

Dėkoja

Nuoširdžiai dėkojam kaimynams, giminėms, visiems, kurie užjautė ir prisidėjo prie vyro ir tėvelio Roberto Akumbako laidotuvių. Žmona ir vaikai

Mirus POVILUI KARPAVICIUI, reikiame gila užuojautą velionio žmonai ir artimiesiems. „Ažuolo“ kolūkio valdyba

ALDONAI STRAZDIENEI ir dukrytei SKAISTUTEI Gilaus liūdesio valandą, mirus vyrui ir tėveliui, nuoširdžiai užuojautą reiškia BGAK klėpyklų darbuotojai.

Daug nuoširdžių užuojautos žodžių skiriame BIRUTEI SINKEVICIUI dėl mylimos mamytės mirties. „Anykščių šilelio“ kolūkio gyvulininkystės darbuotojai

ADAI VENSLOVIENEI Tegų nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai sesutei. Anykščių miesto J. Biliūno gatvės namo Nr. 18 II laiptinės gyventojai

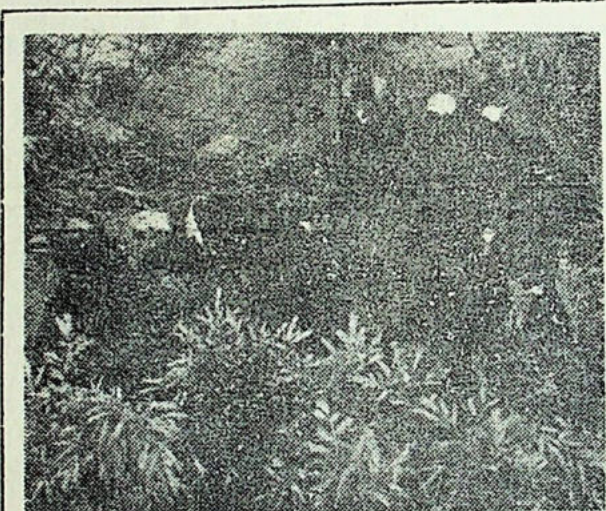
Sunkia valandą, nelikus mylimo sūnaus ir brolio, nuoširdžiai užuojautą skiriame BILIONŲ šeimai ir artimiesiems. K. ir S. Visockai, St. Cerkosaitė, B. ir A. Samuliai, V. ir B. Mežvinskai

PRANUI KEMERAI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užuojautą reiškia Bendradarbiai.

Naujoviškas lizdas

Išvarto prie Anykštos upelio pakrūtėje kerojusi blindė. Medyje būta kadaise sukrauto šarkos lizdo. Atsidūrė ir jis žemėje kartu su virtuoliu. Praeidamas pro šalį, atkreipiau dėmesį, kad tą lizdą ilgauodegės ne vien iš šakelių krovė. Savo „namo“ statybai jos panaudojo ir vielos gabalus, virvagalių plaušus. Ypač daug tarp lizdo šakų įvairiausių vielos priraižyta. Ir aliuminė viela baltuoja, ir plonutės varinės gniužias blizga, ir izoliuoto laido galelis įpinlas... Matyt, netoli miesto įsikūrusioms šarkoms parūpo modernizuoti lizdą, paieškoti naujoviškesnės statybinės medžiagos. O geltoną kamščio skardelę nuo „Anykščių vyno“ produkcijos butelio jos tur būt lizdan buvo įsidėjusios dėl blizgesio.

A. Slamas

Alburbuliavę tuoklūves.

J. Jonaičio nuotr.

Nuoširdžiai užjaučiame BIRUTE SINKEVICIUI, mylimai mamytei mirus.

Pasvalio tarprajoninės veislininkystės įmonės Anykščių filialo ir sėklinimo įmonės darbuotojai

Tragiškai mirus J. Biliūno vidurinės mokyklos Xc klasės mokiniui VIDMANTUI BILIONUI, gilaus liūdesio valandą reikiame nuoširdžiai užuojautą velionio tėveliams ir artimiesiems. J. Biliūno vidurinės mokyklos komjaunimo komitetas ir mokinių kolektyvas

Reikalinga

„Atelies“ kolūkiui individualių gyvenamųjų namų statybai reikalingi statybininkai.

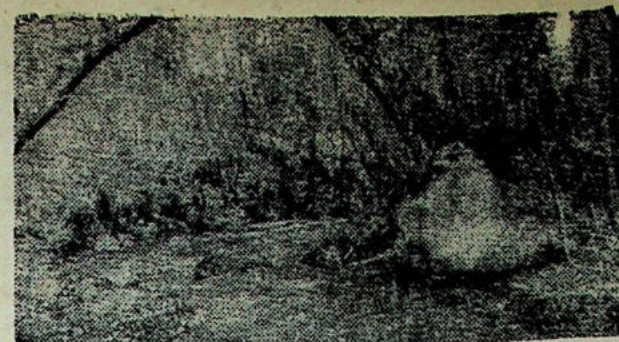
Kreiptis į kolūkio valdybą arba skambinti telefonu 4-31-06.

Valdybos pirmininkas

Jonavos durpių įmonei reikalingi traktorininkai darbui Paraisčio durpyne. Aprūpinama buitais ir pasodybiniais sklypais.

Kreiptis į durpyno viršininką: Anykščių rajonas, Dubužiai, tel. 4-43-57, arba į įmonės kadrų skyrių: Jonava, Ukmergės g-vė Nr. 22, tel. 5-15-89.

Direktorius

TETERVĖ

ty. Tikslai starta neboja nieko, šlovina pavasarį savo neįmantriu, džiugia dainele, geltonuojanti tarp sprogstančio beržo šakų, supama žvabuko balandžio vėjo. Skamba pavasario miškas nuo paukščių balsų, virs siūruojančių eglių protarpiais nuskardena grįžtančių gervų trimčiai ir išstipsta kartu su tolstančiais jų trikanpliais drėgnų vėjų nuglaistytose toliuose.

Bel grįžkime prie besiskinančios per pievas kelią, atokiau besilaikančios nuo miško Tetervės. Gal kadaise ji buvo gobiana miško, kur perėdavo jai vardą davusios tetervės, pavasariais burbuliuodavo tetervinais. Matyt, šiose vietose dažnai tykodavo laimikio medžiotojai, nes nepertoliausiai nuo Tetervės aukštupio prasidedantis kiltas upokšnis pramintas Medžiole. Jis Tetervę pasiveja ir įteka į ją jau netoli Sventosios. (Nuo tos Medžioletės kiltės ir Medžiočių kaimo pavadinimas). Bet dabar šalia Tetervės vargiai randa vietos įsikurti net pėmpės, nes tuoj prie upokšnio iš abiejų pusių slieja siurbamų lankų plotai. Neilgai Tetervę blykčioja pamiškės pievos, ji ima gurgenti melioracinių griovių, antraip gal ta minkutė tėkmė ir pasiklystų vingiuodama galulaukėmis, tvenkiama viksvynų. Nustitęsi šiaurinių link pro Zvirblėnų kaimą, paskui priartėjusi prie Serių Tetervę, pagaliau, išsivaduoją iš velėnuotų krantų, ima kaitis gluosniais, vėl įgauna upokšnio vaizdą. Tik dabar šis upokšnis daug veržlesnis, negu aukštupyje, dešinysis jo krantas paaukštėja, pasima-to beržų gojeliai, pušų ža-

luma. Už vieškelio Kavarskas — Pravydžiai Tetervė tarsi pasibėgėja pakalnėn, iš to skubėjimo vaga vietomis šakojasi, čiurlena į Kuprelių miško supamą įlomę, tuoj prisitartina pušys, eglys prie besigraujančios šilainės Tetervės. Ji skuba, tvenkiasi ties kelią pastojusiais akmenimis. Dar pagreitėja ir pasraunėja Tetervė, kai iš kairės įgarma šokuodama per akmenis jos intakas — Medžiole. Slėnis gilus, skardėtas, ten, žemai, pro pumpurruojančias gluosnių viršūnes blyksi į akmenis besitaškiančio upokšnio tėkmė, dar vienas, kitas vingis, ir atsiveria Sventosios slėnio pievos, miškas stabtelia, nesirūpsta artintis prie plačiai tyvuliojancios Sventosios. Prityla ir Tetervė, pajutusi savo kelionės pabaigą, savo žiotis pridengia alksnių sąžalvnu, serbentų krūmais, kadaise gaušiai čia augia storakamienų gluosnių, bet dabar jie kone visi „nukirsti“ bebrų, vienas po kito išguldyti aplink upelį. Bebrai, nepagailėję ir pavienių čia augusių azuolų, pabandę jų kietumą, apskabto kamienus ir paliko, nieko nepesė, įsitikinę, kad nepigu tokius medžius paguldyti. Bet taip paženklinę azuolai jau nebeišsprogę, riegios sausuosius tarp sulapojusių alksnių, palinkusių iečių...

Pajutusi ligi krantų sklindinos, dar menuskaidrėjusios Sventosios vandenį Tetervė nurimsta, stabtelėi ir tylo mis įplūsta į ją pasitikusios didelės, pavasariškai vandeningos upės glėbi. Kitame Sventosios krante šviečia balti beržų kamienai. Jų atspindžiai virpa ir prie Sventosios prigludusios Tetervės vandenyje. Beržų švytėjimas pasiekia net šį upės krantą, kartu su čionai atvedusia Teterve išlieka atmintyje.

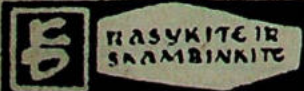
V. Račkaitis, M. Telksnytė

Redaktorius ST. VINCIONAS

Vidurinė profesinė technikos mokykla Nr. 28

priima be egzaminų mokyti vaikus ir merginas nuo rugsėjo 1 d. šių specialybių: tekintojo universalo, šaltkalvio remontininko, šaltkalvio surinkėjo, elektriko-remontininko, kontrolierės (baigusios 11 klasių). Priimami mokyti asmenys, baigę VIII klases. Mokslas tęsiasi 3 metus. Moksleiviai, besimokydami specialybės, kartu įsigyja ir vidurinį išsilavinimą. Mokslo laikas mokykloje įskaitomas į bendrąjį darbo stažą. Moksleiviams nemokamai suteikiamas maistas, drabužiai, o praktikos metu išmokama 33 proc. uždarbio. Moksleiviai, baigę mokyklą, įdarbinami pagal specialybę miesto pramonės įmonėse. Yra bendrabutis. Kontrolierės gauna 30 rub. stipendiją. Jaunuoliai, stodami į mokyklą, paduoda pareiškimą, pridėdant šiuos dokumentus: 1. 8 klasių pažymėjimą, 2. Gimimo liudijimo nuorašą, 3. Gyvenamosios vietovės pažymėjimą, 4. 6 foto nuotraukas 3x4, 5. Medicininę pažymą f. 286, 6. Įmonės ar kitos organizacijos siuntimą, 7. Charakteristiką iš mokyklos. Mokyklos adresas: Panevėžys, Sioniūnų 68, tel. 3-12-38, 3-12-42.

Direktorius

67262 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktorius 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективнис дѳрбас» («Коллективный труд») — орган Аникийайского районного комитета КП Литвы и Аникийайского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuvės Anykščių skyrius, Pergalės 35, spaudė Ukmergės spaustuvė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 67352

Išleina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.021 Uzsak. Nr. 779